

Sygn. akt I C 899/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Chełmnie Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący : SSR Julita Preis

Protokolant: sekr. sąd. Małgorzata Beska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 grudnia 2017 roku w C.

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko T. W.

o zapłatę

orzeka :

I. Umarza postępowanie co do żądania zapłaty kwoty 3213,02 zł (trzy tysiące dwieście trzynaście złotych dwa grosze).

II. Oddala powództwo w pozostałej części .

III. Zasądza od powódki (...) S.A. z siedzibą w B. na rzecz pozwanego T. W. kwotę 4827,40 zł (cztery tysiące osiemset dwadzieścia siedem złotych czterdzieści groszy) z tytułu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w B. w pozwie złożonym dnia 12 października 2016 r. skierowanym przeciwko pozwanemu T. W. domagał się :

- wydania nakazu zapłaty i orzeczenia nim, że pozwany winien zapłacić powodowi kwotę 11 273,41 zł, z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 04.09.2016 r. do dnia zapłaty oraz koszty procesu wg norm przepisanych, w tym koszty zastępstwa procesowego,

a w razie wniesienia zarzutów powód wniósł :

- o utrzymanie w mocy wydanego nakazu zapłaty, po rozpatrzeniu sprawy w postępowaniu zwykłym;

- o przeprowadzenie rozprawy także podczas nieobecności powoda lub jego przedstawiciela;

- o zasądzenie od pozwanego dalszych kosztów postępowania.

W uzasadnieniu żądania pozwu powód wskazał, że pozwany zobowiązał się poprzez podpisanie weksla dnia 04.11.2015 r. do zapłaty w dniu 03.09.2016 r. kwoty wskazanej na wekslu w wysokości 11 273,41 zł . Dlatego powód wezwał w dniu 04.08.2016 r. stronę pozwaną do wykupu weksla, jednak do dnia dzisiejszego pozwany nie dokonał żadnej wpłaty. Pozwany podpisując własnoręcznie kalendarz spłat raty znał doskonale wysokość zobowiązania i termin spłaty. W wykonaniu dyspozycji art. 187 § 1 pkt 3 kpc powód wskazał, że podjął bezskuteczną próbę pozasądowego rozwiązania sporu, poprzez wezwanie strony pozwanej do dobrowolnego spełnienia świadczenia pismem z dnia 04.08.2016 r.

Zarządzeniem z dnia 20 grudnia 2016 r. Sąd stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i sprawę skierował do rozpoznania w trybie postępowania zwykłego.

W piśmie procesowym z dnia 16 lutego 2017 r. pełnomocnik powoda sprecyzowała żądanie pozwu w ten sposób, że wnosi o wydanie nakazu zapłaty na mocy którego pozwany T. W. zostanie zobowiązany do zapłaty na rzecz (...) S.A. wskazanej w pozwie należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Pozwany T. W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i obciążenie powódki kosztami procesu według norm przepisanych w przypadku nie przedłożenia spisu kosztów, a dodatkowo kosztami nadania odpowiedzi na pozew (2 listy polecony x 5,20 zł) oraz opłatą od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany wskazał, że choć żądanie pozwu oparto na zobowiązaniu wekslowym, to mimo abstrakcyjności tego żądania, dopuszczalne jest powoływanie się na podstawę faktyczną i prawną stosunku prawnego łączącego strony, z którym został wystawiony ten weksel.

Zawarta przez strony sporu umowa pożyczki, według obowiązującego w dacie zawarcia tej umowy stanu prawnego, jest umową o kredyt konsumencki określoną w art. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Zgodnie z treścią tego przepisu przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę, na mocy której przedsiębiorca w zakresie swojej działalności (kredytodawca), udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu w jakiegokolwiek postaci, a taką umową jest również umowa pożyczka spełniająca warunki z art. 720 § 1 kc. Zgodnie z

tym przepisem przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy. Pozwany wskazał, że na mocy zawartej umowy spłacił kwotę 1.328,00 zł. Wobec tego dochodzone pozwem roszczenie w części wygasło.

Dalej pozwany wskazał, że umowa, będąca źródłem zgłoszonych w pozwie roszczeń, zawarta została w ramach standardowo stosowanych przez powodową spółkę formularzy oraz ogólnych warunków umownych, które pozwany zaakceptował, nie mając zapewne wpływu i możliwości negocjowania szczegółowych warunków umowy. O ile postanowienia zawartej umowy pożyczki nie naruszają przepisów o kredycie konsumenckim, zarówno co do treści, samej umowy, jak i sposobu jej wypowiedzenia, to jednak zapisy tej umowy, w świetle art. 385¹ kc, stanowiącym o niedozwolonych klauzulach umownych, budzą wątpliwości. Jak stanowi bowiem powołany przepis postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§ 1). Zgodnie z § 2, jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Za niezgodnione indywidualnie uważa się te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 3 i 4).

Pozwany wskazał, iż zastosowane przez powódkę postanowienia umowne stanowią klauzule abuzywne. Pozwany zakwestionował postanowienia umowne dotyczące opłat z tytułu kosztu ubezpieczenia pożyczki, opłaty przygotowawczej oraz umownego wynagrodzenia.

Pozwany podniósł, że w zakresie kosztu ubezpieczenia pożyczki powód domagał się określonej kwoty wskazanej w umowie źródłowej, która stanowczo przekracza wartość faktycznie wypłaconej pożyczki. Wysokość ta nie została w żaden sposób uzasadniona. Powód nie wskazał też jaką kwotę odprowadził z tego tytułu jako składkę ubezpieczeniową. Zastrzeżenie, że składka ubezpieczeniowa jest pobierana w całości niezależnie od okresu świadczenia ochrony ubezpieczeniowej rażąco narusza interesy konsumenta i jest sprzeczne z dobrymi obyczajami. Pozwany wskazał, że

poza tym powód nie udowodnił, że opłata z tytułu ubezpieczenia jest ekwiwalentna do świadczenia wzajemnego niezależnie od czasu trwania pożyczki i jej ochrony, nadto zdaniem pozwanego powód nie wykazał uzasadnionych kosztów składających się na wartość opłaty z tytułu ubezpieczenia pożyczki i nie udowodnił, że w

każdym przypadku, włącznie z sytuacją przedterminowej spłaty zobowiązania przez konsumenta, ponosi identyczne koszty związane z ubezpieczeniem pożyczki. W związku z ustaleniem, że opłata za tę usługę jest skorelowana z okresem spłaty pożyczki, przekładającym się na ilość rat, jak również wysokością pożyczki, należy również uznać, że w przypadku kiedy usługa przestaje być wykonywana, brak jest uzasadnienia dla ostatecznego rozliczenia zawartej umowy w sposób przewidziany zakwestionowanym postanowieniem. Przedmiotowe postanowienie ukształtowało prawa i obowiązki nacechowane dysproporcją polegającą na tym, że przedsiębiorca jest uprawniony do pobrania i zatrzymania składki ubezpieczeniowej za okres przypadający po wygaśnięciu zobowiązania, a więc za okres, w którym ryzyko niespłacenia udzielonej pożyczki poprzez wcześniejszą spłatę ustalo i zbędna stała się ochrona ubezpieczeniowa. Ponadto w formularzu informacyjnym dołączonym do umowy jest mowa o, obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, choć zgodnie z obowiązującym prawem taki obowiązek nie istnieje. Składka w tym ubezpieczeniu jest bardzo droga, przekracza 50% całości zobowiązania. Ochrona ubezpieczeniowa jest więc nieefektywna i nieadekwatna do potrzeb klienta. Ewentualny koszt ubezpieczenia powinien opiewać na kwotę rzeczywiście odprowadzonej składki. Powód nie przedstawił sposobu wyliczenia składki. Sama możliwość ubezpieczenia umowy jest dozwolona i została przewidziana w umowie o kredycie konsumenckim. W ocenie pozwanego zrozumiałym i uzasadnionym jest konieczność zabezpieczenia przez powodową spółkę swoich interesów na wypadek śmierci ubezpieczonego, całkowitej trwałej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji pożyczkobiorcy wyniku nieszczęśliwego wypadku lub choroby. Ubezpieczenie umowy pożyczki na warunkach wynikających z niniejszej sprawy jest jednak przerzucaniem ryzyka, ciężaru i kosztów prowadzenia działalności przez powodową spółkę na pozwanego. Rażąca i to w znacznym stopniu jest dysproporcja między kwotą wypłaconej przez powodową spółkę pożyczki, a wysokością składki ubezpieczeniowej, którą pozwany został obciążony. Tak wysoka składka stanowi de facto przerzucenie na klientów powódki ryzyka niespłacenia pożyczki. Powódka niewątpliwie udziela pożyczek, co do których ryzyko braku spłaty jest duże. Nie może jednak tym ryzykiem w całości obciążać pożyczkobiorców. Obciążanie tych osób kosztami składki ubezpieczeniowej w wysokości większej aniżeli do wypłacone im kwoty jest działaniem nieuczciwym, nierzetelnym i sprzecznym z dobrymi obyczajami. A skoro zapisy umowy w tej części stanowią niedozwoloną klauzulę umowną, nie są dla strony pozwanej wiążące.

Skoro powódka żąda wynagrodzenia za czynności przy umowie ubezpieczenia, to powinna wykazać treść jej stosunku prawnego z ubezpieczycielem. Dopiero wówczas można byłby ewentualnie ocenić czy jej postanowienia jako dotyczące relacji prawnej przedsiębiorca - przedsiębiorca czynią zasadnym żądanie wobec konsumenta. Pozwany wskazał, że zgodnie z art. 505⁶ § 3 kpc, jeżeli sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Pozwany podniósł, że podobnie sytuacja przedstawia się z kosztami tak zwanej opłaty przygotowawczej oraz wynagrodzenia umownego. Opłata ta, kalkulowana jest na różnym poziomie dla różnych kwot pożyczki. Dodatkowo wskazać należy, iż opłata przygotowawcza dla tych samych kwot pożyczki, ale dla różnych okresów spłaty, ustalana jest także na różnym poziomie. W ocenie pozwanego przygotowanie przez

spółkę umowy pożyczki następować powinno w każdym przypadku na tych samych zasadach. Nie można pobierać opłaty przygotowawczej w różnych kwotach. Powinny istnieć zryczałtowane opłaty, uzależnione od nakładu pracy, jaki jest potrzebny do przygotowania umowy. Powód nie wykazał i nie udowodnił jakie to czynności jego pracowników składały się na opłatę przygotowawczą oraz wynagrodzenie umowne.

Te postanowienia umowy zostały przez powoda, w ocenie pozwanego zastrzeżone w sposób i wysokości znacznie przekraczającej możliwą do przyjęcia granicę. Zastrzeżenie te nie mają żadnego uzasadnienia, w szczególności w zyskach osiągniętych w ramach normalnej i rzetelnie prowadzonej działalności gospodarczej i należy je uznać za

sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, w szczególności z tradycyjną zasadą uczciwości i rzetelności kupieckiej. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w orzeczeniu z 8 stycznia 2003 r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt II CKN 1097/00. Zdaniem pozwanego w niniejszej sprawie powód zastosował zabieg w celu obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Takie działanie powoda w sposób jednoznaczny wskazuje, iż celem zastrzeżenia w umowie obowiązku poniesienia przez pozwanego kosztów tzw. czynności miało jedynie na celu obciążenie pożyczkobiorcy dodatkową karą umowną na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Zgodnie z art 483 § 1 kc można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikiem z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Niedopuszczalne jest zatem zastrzeżenie kary umownej w

zakresie zobowiązań pieniężnych. Takie postanowienia są niedozwolone i nie wiążą konsumenta. Z uwagi na okres obowiązywania umowy, podobnie jak w przypadku ubezpieczenia, zastosowanie winien mieć, zdaniem pozwanego art. 505⁶ § 3 kpc.

Ponadto, w ocenie pozwanego brak jest podstaw do ustalenia odsetek maksymalnych za cały okres obowiązywania umowy, wynikający z kalendarza spłat, zwłaszcza, że umowa postawiona została w stan wymagalności już po niespełna 9 miesiącach jej obowiązywania. Także z uwagi na to, że powód nie może skutecznie się domagać zapłaty całości składki ubezpieczeniowej trudno przyjąć, iż od tej kwoty może liczyć odsetki. Naruszenie zasad wynagradzania za korzystanie z cudzego kapitału regulowanych przepisami kodeksu cywilnego o odsetkach w konsekwencji stanowi nieważność tej części umowy w myśl art. 58 § 2 kc.

Następnie odnośnie kosztów windykacji żądanych w kwocie 1.856,00 zł pozwany stwierdził, że iż brak jest podstaw do ich uwzględnienia. W punkcie 11.2 b umowy przyznano pożyczkodawcy prawo do naliczenia kwoty do 20 % z pozostałej do zapłaty całkowitej kwoty tytułem poniesionych kosztów windykacji, nie więcej jednak niż faktycznie poniesione. Powód nie wykazał faktycznie poniesionych kosztów windykacji, co oznacza, iż w sposób arbitralny i zupełnie dowolny ustalił tę należność. Nie przedstawił żadnych dowodów na okoliczność podjęcia jakichkolwiek czynności windykacyjnych mimo, iż to na powodzie spoczywał ciężar dowodu. Należy też wskazać, iż nie można traktować kosztów windykacji jako dodatkowej rekompensaty dla wierzyciela za zwłokę w płatności dłużnika. Podejmowanie przez wierzyciela innych czynności w celu odzyskania długu odbywa się na jego koszt i ryzyko. Egzekwowanie należnych od klientów spłat na drodze postępowania windykacyjnego jest zatem wyłącznie kwestią wyboru wierzyciela, nie jest bowiem podstawową, normalną formą egzekwowania świadczeń od dłużników. Tak więc skoro powód w przypadku nieterminowej spłaty zobowiązań swoich klientów decyduje się na prowadzenie procedury windykacyjnej to obowiązany jest również do jej pokrycia. Obciążanie natomiast dłużnika tymi kosztami jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumentów, gdyż nie są to czynności niezbędne, a koszty kontaktu z dłużnikiem mieszczą się w ramach obowiązku współdziałania przy wykonaniu zobowiązania przez wierzyciela zgodnie z art. 354 § 2 kc. Powód nie udowodnił jakie czynności i działania składały się na ustalenie owych kosztów w takiej wysokości i czy te czynności były faktycznie wykonywane. W konsekwencji, powód nie sprostował wymaganiom art. 6 kc. i nie wykazał zasadności, wymagalności, jak i wysokości dochodzonego pozwem roszczenia.

Ponadto pozwany podniósł, że postanowienia umowy, łączącej strony, nie zostały uzgodnione indywidualnie, albowiem strona pozwana nie miała na treść umowy jakiegokolwiek wpływu. Strona pozwana mogła bowiem przystąpić do umowy w zaproponowanym jej kształcie bądź jej nie zawierać. Dowodzi tego treść formularzy i wzoru umowy, którym powszechnie posługuje się powodowa spółka w kontaktach z klientami. W tych okolicznościach w rozpoznawanej sprawie omawianą umowę należy zweryfikować również przez pryzmat przepisów o niedozwolonych postanowieniach umownych (...) . Przepisy o niedozwolonych postanowieniach umownych zostały wprowadzone do kodeksu cywilnego w ramach implementacji dyrektywy (...) w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. Kompetencja sądu do zbadania z urzędu tego, czy klauzula w umowie jest postanowieniem nieuczciwym, stanowi w tej sytuacji zarówno środek do realizacji celu określonego w art. 6 dyrektywy 93/13, to znaczy uniemożliwienia związania konsumenta nieuczciwym postanowieniem, jak i do przyczynienia się do osiągnięcia celu art. 7 tej dyrektywy, ponieważ przeprowadzenie przez sąd z urzędu takiej oceny może działać jako czynnik

odstraszający oraz przyczynić się do zapobiegania nieuczciwym warunkom w zawieranych pomiędzy konsumentami, a sprzedawcami lub dostawcami.

Odnosząc te regulacje, zawarte w art. 385¹ kc – 385² kc, na grunt rozpoznawanej sprawy pozwany wskazał, że niektóre postanowienia, zawartej pomiędzy stronami umowy są niedozwolonymi postanowieniami umownymi, niedozwolonymi klauzulami umownymi są zapisy umowy, zawarte w pkt. 11.2 a - c, za wyjątkiem ryczałtu za korespondencję i faktycznie odprowadzonej przez powódkę składki ubezpieczeniowej (tak też Sąd Okręgowy w Bielsku - Białej np. w wyrokach z dnia 29 kwietnia 2014 roku,...)

W piśmie procesowym z dnia 05 kwietnia 2017 r. pełnomocnik powoda między innymi wniosła o zasądzenie od pozwanego T. W. (W.) na rzecz powódki (...) S.A. z siedzibą w B. kwoty 8 060,39 zł z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 04.09.2016r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego T. W. (W.) na rzecz powódki (...) S.A. z siedzibą w B. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Nadto wskazała, że wobec rezygnacji pozwanego z grupowego ubezpieczenia na życie i skróceniu okresu ochrony ubezpieczeniowej, kwota zobowiązania pozwanego uległa obniżeniu o 3 213,02 zł i w tym zakresie powódka cofa pozew ze zrzeczeniem się roszczenia wnosząc o umorzenie postępowania w tym zakresie i zasądzenie na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania.

W piśmie procesowym z dnia 27 maja 2017 r. pełnomocnik pozwanego między innymi podniósł, że powód nie przedłożył do pozwu żadnego dokumentu, który wskazywałby, że umowa z 4 listopada 2015 r. została skutecznie wypowiedziana pozwanemu, a co za tym idzie wiarygodność nie została postawiona w stan natychmiastowej wymagalności. Załączone do pozwu wypowiedzenie zostało bowiem, załączone jedynie w kopii i nie zostało uwierzytelnione przez występującego w sprawie radcę prawnego lub adwokata. Ponadto do wypowiedzenia nie zostało

doręczone potwierdzenie nadania pisma lub potwierdzenie odbioru potwierdzone przez pozwanego. Pełnomocnik pozwanego wskazał, że pozwany zaprzecza, aby wypowiedzenie umowy kiedykolwiek otrzymał. Możliwe, że nigdy nie doszło do wypowiedzenia przedmiotowej umowy oraz wezwania pozwanego do wykupu weksla. Pełnomocnik pozwanego wskazał, że skuteczność wypowiedzenia umowy kredytu jest decydująca dla uznania zasadności dochodzonych przez powoda roszczeń. Wskutek bowiem wypowiedzenia umowy, którego okres wynosi 30 dni od daty wypowiedzenia, z dniem upływu okresu wypowiedzenia, umowa o kredyt zostaje rozwiązana, stosunek kredytowy przestaje istnieć, a obowiązkiem dłużnika jest dokonanie natychmiastowej spłaty całej należności wobec . Zgodnie z treścią wypowiedzenia oraz łączącej strony umowy, jeśli wierzyciel (powód) nie otrzyma zapłaty od dłużnika (pozwanego) w terminie 30 dni, wystawiony przez pozwanego weksel in blanco zostanie wypełniony zgodnie z zawartym uprzednio porozumieniem.

W piśmie procesowym z dnia 04 grudnia 2017 r. pełnomocnik powoda wniósł o wydanie nakazu zapłaty na mocy którego pozwany zostanie zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda (...) S.A. wskazanej w poziew należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Sąd ustalił, co następuje :

W dniu 04 listopada 2015 r. (...) S.A. z siedzibą w B. zawarł z T. W. (Pożyczkobiorcą) umowę pożyczki gotówkowej nr (...) - (...). Umowa powyższa została zawarta przy użyciu powszechnie stosowanego przez (...) S.A. formularza oraz standardowych ogólnych warunków umownych. W umowie wskazano, iż Pożyczkobiorca otrzymuje pożyczkę w wysokości 9922,00 zł oraz zobowiązany jest ponieść koszt opłaty przygotowawczej - 614,00 zł i koszt ubezpieczenia - 6058,00 zł Oplata przygotowawcza to opłata za czynności faktyczne związane z rozpatrzeniem wniosku, przygotowaniem oraz zawarciem umowy oraz z udzieleniem pożyczki. Opłaty powyższe miały zostać potrącone z kwoty udzielonej pożyczki. Nadto Pożyczkobiorca zobowiązany był do uiszczenia wynagrodzenie umownego w kwocie 686,00 zł. Całkowita kwota pożyczki do wypłaty wynosiła 3250,00 zł. Całkowita kwota do zapłaty z tytułu umowy pożyczki wynosiła 10 608,00 zł. T. W. jako Pożyczkobiorca zobowiązany był zwrócić kwotę pożyczki w 48 miesięcznych ratach, w kwocie po 221,00 zł każda z rat, z tym że wpłaty zaliczane były w ten sposób, aby w pierwszej

kolejności dokonać spłaty opłaty przygotowawczej, a następnie na kosztów ubezpieczenia, po czym całkowitej kwoty pożyczki, a na końcu wynagrodzenia umownego pożyczkodawcy, które ma zostać zapłacone w ramach czterech ostatnich rat. Pożyczkobiorca zobowiązał się wystawić i przekazać Pożyczkodawcy w dniu podpisania umowy jeden własny weksel in blanco „nie na zlecenie”, który miał być ważny do momentu całkowitej zapłaty zobowiązań Pożyczkobiorcy z tytułu umowy pożyczki. Pożyczkobiorca zobowiązany był też do zabezpieczenia spłaty udzielonej pożyczki poprzez wyrażenie zgody na objęcie go ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy ubezpieczenia i zwrot kosztów tego ubezpieczenia. W związku z powyższym Pożyczkobiorca wyraził zgodę na skorzystanie z ochrony ubezpieczeniowej na warunkach określonych w Umowie Grupowego (...) (Umowa (...)) zawartej pomiędzy (...) U. S.A. z siedzibą w (...) S.A. na podstawie Szczególnych Warunków (...) przyjętych uchwałą Zarządu (...). S.A. Nr (...)/ob./l/ (...) w okresie trwania ochrony równą kwocie aktualnego na dzień zdarzenia Ubezpieczonego salda zadłużenia z tytułu Umowy pożyczki pozostającego do spłaty w dniu zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego z zastrzeżeniem postanowień § 5 ust.2 oraz § 6 ust. 3-4 (...) obejmującej swoim zakresem. 1) śmierć Ubezpieczonego, 2) całkowitą niezdolność do pracy oraz samodzielnej egzystencji Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku lub choroby

Pożyczkobiorca zobowiązał się do pokrycia kosztów opłacenia składki ubezpieczeniowej należnej z tytułu Umowy (...), w umowie wskazano, że składka będzie opłacona jednorazowo po zawarciu i wypłaceniu kwoty pożyczki.

W umowie pożyczki zastrzeżono, że Pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę w przypadku, jeżeli Pożyczkobiorca nie zapłaci w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności. Pożyczkodawca w przypadku wypowiedzenia umowy ma prawo na wekslu in blanco wpisać datę i miejsce zapłaty oraz kwotę nie przekraczającą kwoty należnej Pożyczkodawcy do zapłaty z tytułu pozostałej niespłaconej części pożyczki, wynagrodzenia umownego oraz naliczyć i wpisać dla całkowitej kwoty P. Pierwotnej - maksymalną wysokość odsetek umownych, na poziomie czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego z dnia zawarcia niniejszej umowy tj. 10,00% w stosunku rocznym lub kwotę w wysokości do 20 procent z pozostałej do zapłaty całkowitej kwoty do zapłaty tytułem poniesionych kosztów windykacji, nie więcej jednak niż faktycznie poniesione przez Pożyczkodawcę koszty tej windykacji i/lub kwotę wynikającą z tabeli opłat zawartą w p. 19.4 umowy - punkt 8, 9 i 10 tabeli.

dowód: - kserokopia umowy pożyczki gotówkowej nr (...) - (...) wraz z harmonogramem spłaty i załącznikami do umowy oraz formularzem informacyjnym – k. 116 – 126

T. W. wystawił weksel in blanco. W deklaracji wekslowej upoważnił (...) S.A. do wypełnienia weksla. W szczególności upoważnił (...) S.A. do wpisania domicyliatu i wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą jego zadłużeniu w (...) S.A. łącznie z kosztami sądowymi i wskazał m.in. w sytuacji, gdy nie zapłaci w terminach, określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, Pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30 dniowego terminu i wypełnić weksel zgodnie z pkt. 11 i umowy, po uprzednim wezwaniu go do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania

(...) S.A. wypełnił weksel z dnia 04 listopada 2015 r. na kwotę 11 273,41 zł i określił termin jego płatności na dzień 03 września 2016 r.

dowód: - weksel z dnia 04 listopada 2015 r. – k. 2

- kserokopia deklaracji wekslowej - k. 69

T. W. z tytułu umowy pożyczki gotówkowej nr (...) - (...) w okresie od dnia 09.12.2015 r. do dnia 03.06.2016 r. spłacił łącznie 1328,00 zł.

dowód: - wydruki przelewów i potwierdzona kopia wpłaty z dnia 31 maja 2016 r. k. 49 – 51

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów wyżej opisanych. Powód (...) S.A. w celu wykazania swych twierdzeń przedłożył jedynie oryginał weksla, a w pozostałym zakresie jedynie kserokopie pism wnioskowanych

przez powoda jako dowody w sprawie. W orzecnictwie Sądu Najwyższego jest ugruntowany w pogląd, że kserokopia nie stanowi dokumentu i brak poświadczenia kserokopii za zgodność z oryginałem powoduje, że nie ma ona mocy dowodowej (por. wyrok SN z dnia 16 czerwca 2000 r., IV CKN 59/00, LEX nr 533122, wyrok SN z 10 lipca 2009 r., II CSK 71/09, wyrok SN z dnia 29 kwietnia 2009 r., II CSK 557/08, LEX nr 584200). Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie(...) dla uznania kserokopii za dokument, świadczący o istnieniu oryginału o odwzorowanej w niej treści, niezbędne jest oświadczenie o istnieniu dokumentu o treści i formie odwzorowanej kserokopią. Takim oświadczeniem będzie umieszczone na kserokopii i zaopatrzone podpisem poświadczenie zgodności kserokopii z oryginałem. Dopiero wtedy można uznać kserokopię za dokument świadczący o istnieniu oryginału o treści i formie w niej odwzorowanej. W orzecnictwie jednolicie przyjmuje się, że dokumentem w aspekcie przepisów k.p.c. o dowodach jest oryginał. Kserokopia - jako odwzorowanie oryginału - może być uznana za odpis dokumentu. Skoro niepoświadczona kopia nie jest dokumentem, nie może być ona też podstawą do prowadzenia dowodu w trybie art. 308 kpc. Wymienione bowiem w art. 308 kpc środki dowodowe ustawodawca zaliczył do „przrzędów utrwalających albo przenoszących obraz lub dźwięk”. Oznacza to, że środki te mają przedstawiać rzeczywistość poprzez zawarte w nich obrazy lub dźwięki, a nie przez opisy wyrażane pismem (wyrok S.A. w Poznaniu z dnia 24.11.2010 r. w sprawie (...)). Sąd ustalił treść umowy pożyczki gotówkowej nr (...) - (...) łączącej strony na podstawie złożonych przez powoda niepotwierdzonych kserokopii tejże umowy wraz z załącznikami, gdyż treść samej umowy nie była kwestionowana przez pozwanego i jego pełnomocnik powoływał się na nią w swych pismach, a więc kwestia ta była bezsporna. Pozwany zakwestionował natomiast złożoną przez powoda kserokopię wypowiedzenia przedmiotowej umowy pożyczki z dnia 04.08.2016 r. wraz z kserokopią książki nadawczej podnosząc, że jest to tylko kopia i nie została ona uwierzytelniona przez występującego w sprawie radcę prawnego lub adwokata. Pełnomocnik powoda mimo dodatkowego wezwania do przedłożenia wnioskowanych dowodów w tym zakresie (pismo z dnia 24.11.2017 r. – k. 128) nie przedłożył oryginału wypowiedzenia i dowodu jego nadania, ani ich uwierzytelnionej kopii, wobec czego Sąd ostatecznie oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z tych dokumentów.

Sąd zważył co następuje :

Powód dochodzi roszczeń z weksla z dnia 04 listopada 2015 r. wystawionego przez powoda w związku z zawartą przez strony umową pożyczki gotówkowej nr (...) - (...). Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 160) jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Jednakże dominuje pogląd, że w stosunku do pierwszego wekslobiorcy - będącego kontrahentem z porozumienia wekslowego - zarzut niezgodnego z porozumieniem uzupełnienia weksla może być podnoszony bez ograniczeń, w tym zakresie art. 10 prawa wekslowego nie stosuje się (por. wyrok SN z dnia 28.04.2016 r. wydany w sprawie V CSK 519/15, (...)). Wyżej powołany art. 10 wyznacza natomiast granice skuteczności tego zarzutu względem dalszego nabywcy, który nabył weksel sposobami prawa wekslowego. Pozwany T. W. zakwestionował prawidłowość wypełnienia weksla przez powoda, dlatego dla ustalenia zakresu ich odpowiedzialności należało odwołać się do przepisów regulujących stosunek podstawowy.

Zgodnie z deklaracją wekslową pozwany upoważnił powoda do wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą jego zadłużeniu w (...) S.A. łącznie z kosztami sądowymi m.in. w sytuacji, gdy nie zapłaci w terminach, określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności i Pożyczkodawca wypowie umowę z zachowaniem 30 dniowego terminu i wypełnić weksel zgodnie z pkt. 11 i umowy, po uprzednim wezwaniu go do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Powód z uwagi na fakt przedłożenia jedynie niepotwierdzonej kserokopii wypowiedzenia umowy pożyczki nie wykazał, że łącząca strony umowa z dnia 04.11.2015 r. została skutecznie wypowiedziana. W takim przypadku umowa nadal wiąże strony i brak było podstaw do uzupełnienia przez powoda weksla wystawionego przez pozwanego in blanco. Nie może mieć też zastosowania w takiej sytuacji domniemanie, że przesyłka nadana w Urzędzie Poczтовым listem poleconym została doręczona pozwanemu, tak, aby mógł zapoznać się z oświadczeniem powoda (zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2010 r. wydanym w sprawie II CSK 454/09, OSNC 2010/10/142) dowód nadania przesyłki rejestrowanej stanowi uprawdopodobnienie doręczenia

jej adresatowi, który może to domniemanie obalić wykazując, że nie miał możliwości zapoznania się z jej treścią), gdyż powód składając jedynie kserokopię książki nadawczej listów poleconych z dnia 05.08.2016 r. (k. 76 – 79 , k.137 – 139) nie wykazał, że przesłał wypowiedzenie umowy pozwanemu, a pozwany zaprzeczył tej okoliczności. Ciężar dowodu, zgodnie z art. 6 kc ciążył w tej kwestii na powodzie.

Pozwany kwestionował także żadaną przez powoda wysokość : kosztów ubezpieczenia, opłaty przygotowawczej i kosztów windykacji.

Strony łączy umowa pożyczki. Zgodnie z art. 720 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. W niniejszej sprawie zastosowanie winny znaleźć także przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim ((...) zmianami). T. W. zawarł bowiem przedmiotową umowę pożyczki jako konsument (art. 22¹ k.c.), Art. 3 ust. 1 te same ustawy stanowi, iż przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, zaś z art. 3 ust. 2 pkt 1 wynika, że za umowę o kredyt konsumencki uważa się również umowę pożyczki.

Umowy konsumenckie podlegają ocenie w świetle klauzuli generalnej z art. 385¹ § 1 kc. z wyłączeniem jedynie jednoznacznie sformułowanych postanowień określających główne świadczenia stron oraz tych postanowień, na których treść konsument miał rzeczywisty wpływ, co niniejszej sprawie musiałoby zostać wykazane przez powoda. Wskazana regulacja prawna nakazuje, aby w ramach sądowej kontroli umów dokonano oceny, czy określone postanowienie umowne zawiera cechy postanowienia niedozwolonego, a mianowicie czy jest ono niezgodnione indywidualnie z konsumentem i czy kształtuje jego prawa oraz obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Z przytoczonego sformułowania wynika zatem, że możliwość uznania danego postanowienia umownego za niedozwolone i potraktowanie go jako niewiążącego konsumenta zależy od spełnienia następujących przesłanek:

- postanowienie nie zostało uzgodnione indywidualnie, a więc nie podlegało negocjacji,
- ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki konsumenta pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami,
- ukształtowane we wskazany sposób prawa i obowiązki rażąco naruszają interesy konsumenta,
- postanowienie umowy nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron, w tym ceny lub wynagrodzenia..

Zgodnie z umową pożyczki z dnia 04.11.2015 r. łączącą strony ustalona w umowie opłata przygotowawcza w kwocie 614,00 zł to opłata za czynności faktyczne związane z rozpatrzeniem wniosku, przygotowaniem oraz zawarciem umowy oraz z udzieleniem pożyczki. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 22.06.2010 r. wydanego w sprawie IV CSK (LEX nr 885035) stwierdził, że co do zasady dopuszczalne jest zastrzeżenie opłaty przygotowawczej, w szczególności, gdy ma ona na celu rekompensatę kosztów poniesionych przez kontrahenta. Aktualnie zarówno banki jak i inne instytucje kredytowe pobierają najczęściej opłaty przygotowawcze. W ocenie Sądu brak jest podstaw do ustalenia, że postanowienie w umowie łączącej strony w zakresie opłaty przygotowawczej zawiera cechy postanowienia niedozwolonego.

Odnosząc się z kolei do postanowień umowy dotyczących kosztów umowy ubezpieczenia stwierdzić należy, że istotą podstawowej zawartej między stronami umowy była pożyczka określonej ilości środków pieniężnych, a nie zabezpieczenie udzielonej kwoty. Tymczasem zabezpieczenie pożyczonej kwoty poprzez zawarcie umowy ubezpieczenia wygenerowało większość kosztów (6058,00 zł). Przekraczały one znacznie samą pożyczkę (całkowita kwota pożyczki to 3250,00 zł), stanowiąc aż 186,40 % całkowitej kwoty pożyczki. Nadto powód mimo żądania zgłoszonego przez pełnomocnika pozwanego nie wykazał co składa się na żadaną pierwotnie przez powoda,

wskazaną w umowie kwotę 6058,00 zł z tytułu kosztów ubezpieczenia , w szczególności jaka kwota jako składka została przekazana faktycznie przez powoda ubezpieczycielowi . Powód z uwagi na rezygnację pozwanego z ochrony ubezpieczeniowej wynikającą z przystąpienia do umowy grupowego ubezpieczenia na życie cofnął pozew w części i zrzekł się roszczenia w kwocie 3213,02 zł z tytułu kosztów ubezpieczenia . Ale i tak żądana przez powoda kwota z tytułu kosztów ubezpieczenia jest prawie równa całkowitej kwocie pożyczki . Brak wykazania przez powoda co składa się na żadaną kwotę kosztów ubezpieczenia oraz ich wysokość w stosunku do kwoty udzielonej pożyczki daje podstawy do stwierdzenia , że ustalona w umowie pomiędzy stronami opłata z tytułu ubezpieczenia spełnia przesłanki ku temu, aby zakwalifikować ją jako klauzulę niedozwoloną, a tym samym nie wiążącą powoda.

W punkcie 11.2 b umowy łączącej strony przyznano pożyczkodawcy prawo do naliczenia kwoty do 20 % z pozostałej do zapłaty całkowitej kwoty tytułem poniesionych kosztów windykacji, nie więcej jednak niż faktycznie poniesione. Powód nie wykazał, że poniósł jakiegokolwiek koszty windykacji . Żądana przez powoda kwota tytułem kosztów windykacji – 1856,00 zł stanowi dokładnie 20 % kwoty wskazanej przez powoda jako kwota niespłaconej pożyczki składającej się na sumę na jaką został wystawiony weksel – 9280,00 zł , a powód w żaden sposób nie wykazał faktycznie poniesionych kosztów windykacji, co oznacza, iż w sposób arbitralny i zupełnie dowolny ustalił tę część dochodzonej należności z tego tytułu. Pozwany zgłosił zarzuty w tym zakresie.

Sąd stwierdziwszy, że w niniejszej sprawie nie występują przesłanki określone w art. 203 § 4 kpc , uznał częściowe cofnięcie pozwu przez powoda i zrzeczenie się roszczenia co do kwoty 3213,02 zł w piśmie z dnia 05.04.2017 r. (k. 58 akt) za dopuszczalne, w związku z czym, na podstawie art. 355 kpc , w punkcie I sentencji wyroku umorzył postępowanie co do żądania zapłaty kwoty 3213,02 zł .

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd stwierdził , że powód nie wykazał , że istniały podstawy do wypełnienia weksla z dnia 04.11.2015 r. , gdyż nie wykazał , że wypowiedział łączącą strony umowę pożyczki , a tym samym , że może dochodzić należności z weksla , który powinien był wypełniony , zgodnie z deklaracją po dokonany wypowiedzeniu umowy pożyczki z dnia 04 listopada 2015 r. Z kolei w oparciu o umowę pożyczki z dnia 04.11.2015 r. i harmonogram spłat tejże umowy , przy uwzględnieniu dokonanych przez pozwanego wpłat w łącznej kwocie 1328,00 zł i częściowej rezygnacji z kosztów ubezpieczenia , przy uwzględnieniu oceny Sądu , że ustalona w umowie pomiędzy stronami opłata z tytułu ubezpieczenia spełnia przesłanki ku temu, aby zakwalifikować ją jako klauzulę niedozwoloną, a tym samym nie wiążącą powoda oraz przy uwzględnieniu braku wykazania przez powoda skutecznego wypowiedzenia łączącą strony umowy pożyczki , Sąd stwierdził , że w dacie orzekania powód nie ma zaległości w spłacie pożyczki udzielonej mu przez powoda , wobec czego w punkcie II sentencji wyroku oddalił powództwo w pozostałej części .

W punkcie III sentencji orzeczenia Sąd , na podstawie art. 98 kpc zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 4827,40 zł z tytułu kosztów procesu , na którą to kwotę składają się koszty zastępstwa procesowego ustalone zgodnie z § 1 , §2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U z 2015 r. , poz. 1804) , przy uwzględnieniu §2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych(Dz. U z 2016 r. , poz. 1667) oraz zwrot poniesionych wydatków w związku z przesłaną korespondencją w sprawie i zwrot poniesionej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa .